

Marosán Gyula

Budapesten született 1915-ben. Művészi stúdiumát *Aba Novák Vilmos* festőiskolájában végezte el. Tehetsége révén hamarosan szüvéren alkotóművész lett, s már húszéves korától önálló tárlatai voltak: Ernst Múzeum (1935, 1936), Nemzeti Szalon (1940), Múbarát (1941, 1943), Fészek Klub (1948). Két ízben külföldön is szerepeltek képei (Bécs 1937, Párizs 1947). Több alkotó társulás fogadta tagjai közé: Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete, Szinyei Társaság, KUT (Képzőművészek Új Társasága), Rippl-Rónai Társaság, Európai Iskola. 1949-ben megnyerte a „Munka és újjáépítés” állami freskóterv-pályázatot.

1957-ben Kanadában telepedett le, ahol szintén több egyéni kiállítást rendezett. Mintegy tíz éve rendszeresen részt vesz a külföldön élő magyar művészek nagyszabású hazai bemutatóin. A Magyar Nemzeti Galéria mellett neves európai és amerikai múzeumok őrzik alkotásait.

„Marosán Gyulát pályakezdő művészként a természethez szorosabban kötődő festészet és grafika vonzotta. Főképp tájképek, kisebb számban figurális kompozíciók alkották témakörét. A korabeli kritikák elomló festőségű vásznairól, palettájának tompított, ám meleg színharmóniáiról beszéltek, miközben arra is rámutattak, hogy látszólagos lágyságuk ellenére nem hanyagolják el a belső felépítés zártságát. E »belső felépítés« már előrevetítette későbbi képeinek szigorúbb szerkezetiségét, amely végül is a nonfiguratív absztrakcióba torkollik...” — írtam róla a Magyar Nemzeti Galéria 20. századi állandó kiállításának katalógusában (1986). Méltatásom — persze — csak itthoni közgyűjteménybe került műveire vonatkozik, s nem említi azt a tényt, hogy kanadai működése óta a szobrászat szinte valamennyi ágával még a kerámiákkal is aktívan foglalkozik. Méghozzá jelesül, figyelmet keltő

eredménnyel. Személyében tehát egy több műfajban is jártas művészetegyeniséget tiszteletünk.

Pontosításra szorul viszont a katalóguszöveg azon kitétele, mely szerint „Kanadában is a nonfiguratív művészet képviselője”. Ugyanis Marosán Gyula ma sem veti el kategorikusan a figurális megjelenítés létjogát. Bármily kötöttség helyett: olyan oeuvre létrehozásán munkálkodik, amelyben az absztrakció nincs kielezített, szélső határokhoz kötve; tehát — parttalan. A tárgyas vagy tárgyatlan, a konkrét vagy elvont körüli polémia éppúgy nem művészi szempont számára, mint ahogy stílus kategóriákhoz se köti magát. Beskatulyázhatatlan. Azért is válhatott a korszerű, mához szóló képzőművészet egyik képviselőjévé, mert az igazság és az őszinteség etikai alapjain nyugvó esztétikai minőség követelményét tűzte maga elé. Tartalomban, formában egyaránt. Magvas gondolatokat minél művesebben megmunkált anyaggal hitelesítve. Kifejezőmódját s az elvonatkoztatás mértékét természetesen mindig az adott téma és gondolati töltés determinálja — megbízható intuícióinak segítségével. Nemcsak a formaadásnál, hanem a színek felfokozott vagy éppenséggel egyazon szín árnyalatainak alkalmazásakor egyaránt. A piktúrájában meglévő találékonyság plasztikáinál sem hagyja cserben, csakhogy itt a tér és a forma viszonya lép előtérbe a műfaj sajátosságai szerint.

Bár Marosán Gyula külföldön él (Kanada, Toronto, 19 Dacre Cres.), máig megőrizte azt az indíttatást, amelyet szülőföldjétől kapott. Érett művészként érkezett új hazájába, s csupán látókörének kellett tágulnia ahhoz, hogy a „korszerű” mellé az „egyetemés” jelzőt is megszerezze!

A mester ekként öregbíti jó hírünket a világban.
Ecsery Elemér